

Secció de llengua i literatura

Carner, el gran oblidat

(A propòsit del recital d'homenatge a
Josep Carner dintre el cicle *Temps de poetes*)

Ara que ha sorgit la polèmica en el món cultural català podríem aprofitar l'avinentesa per ficar-hi la cullerada i al mateix temps comprovar què en té, de cert, i què en té, de xerrameca sensacionalista, tot aquest problema aquí, a les nostres contrades. I dic aprofitant l'ocasió perquè, com sabeu, darrerament hem pogut assistir a un acte que té a veure amb aquest tema i que ens pot venir com l'anell al dit per tal d'analitzar la situació. Sí que és veritat que a molta gent el problema no els farà ni fred ni calor, simplement perquè no entra en les seves aficions o perquè es deixa emportar per una abúlia que cada dia trobem més normal o, allò que és pitjor, per un fals coneixement i una actitud autosuficient. Però també és cert que hi ha molta gent que pot estar interessada, i fins i tot preocupada, per aquest tema. Suposo que aquests últims deuen entendre de què va la cosa.

No fa pas gaires dies, els poemes de Josep Carner van tornar a sortir dels llibres i van prendre el degut cos propi que els confirma en l'exquisit i el bon fer del nostre mestre a l'hora de bastir-los. Tanmateix no dic això perquè sí. És evident que estem del tot avesats a descobrir en cada mot de Carner aquella dimensió exacta que mesura paraula i música i ens porta al món tancat d'una poesia perfecta; però també és ben cert que no el sabem aprofitar aquest art, ni el sabem gaudir bé en tota la seva expressió, només l'entendem com una cosa artificiosa i supèrflua que ens pot fer gràcia tot enllepolint-nos gratuïtament, o bé el prenem com una cosa capriciosa, de to carrincló, folklòric o bé in-

fantil; i, vet aquí, que no res més lluny de tot això. Conèixer Carner sense música pot resultar talment voler comprendre un quadre a la fosca. Vés per on que aquest podria ser un dels factors que determinen el veritable problema pel qual passen Carner i d'altres poetes i fins i tot la poesia catalana: encara és en bon grau una mena de desconexió i una complaença per tot allò que es considera simple i planer quan en realitat no ho és, només palpentos a la fosca.

complexa senzillesa d'una poètica tan meditada i asenyada com la del nostre Josep Carner.

Que tiri la primera pedra, doncs, qui es vanti de saber l'altre significat del nostre poeta; pocs serien aquells que podrien fer-ho i n'haurien tot el dret, aquells que estimen la seva poesia desinteressadament, sense cap mena d'exhibicionisme, i comprenen perfectament que no és bo reduir la poètica al silenci i a la incomprensió. De fet, m'atreviria a incloure-hi tots aquells

assistirem a l'audició organitzada pel Centre de Lectura en col·laboració amb la Caixa de Pensions, portada de la mà de Carme Sansa, Núria Candela i Miquel Gaspa, amb senzillesa, franquesa, espontaneïtat ben treballada i aconseguida, que tant s'adiuen amb el quefer de la poesia de Josep Carner. Llàstima, però, que no va assistir-hi gaire gent, tal volta pel llarg pont de festes d'aquella setmana. Malgrat tot, es va sentir Carner i penso que ens vam adonar de l'injust oblit del poeta i vam comprendre què era allò que Jaume Subirana denunciava un bon dia a l'**Avui** i que es va convertir en polèmica.

Després de tot això sembla que ens haguem d'interessar més per retrobar Carner, d'una banda el recital ens pot fer reflexionar sobre això que es diu, per l'altra sembla que les editorials hagin pres consciència del problema i -en particular una d'elles, em sembla, si no m'erro, que seran els **Quaderns Crema**- ens tornarà a portar l'edició crítica de les **Poesies Completes**, després de molts anys d'haver-se exhaurit la darrera edició feta per Selecta. Tot i així em penso que encara trigarem a tenir una edició amb les músiques, però, en principi, ens hi haurem de conformar i esperar amb paciència.

De moment podem anar fent boca, perquè encara som a temps d'intentar trobar Carner en les seves paraules, treure'l de l'oblit d'una vegada i gaudir-ne sense límits.

Segurament haurem d'esperar l'abril per veure el llibre publicat, però haurà valgut la pena. Què, doncs, us animeu?

XAVIER ROFES MOLINER

Així, doncs, podem esbrinar cada concepte, cada imatge, comparança, paràbola, joc de paraules, què en sé jo, que us puc dir que no sapigüeu vosaltres de la delícia de la construcció i del pensament carnerians; tanmateix no arribarem mai a concebre totalment la magnitud, la magnificència ni la sobrietat mateixa de la paraula si hom no ha fet seves cada lletra i cada paraula i les ha convertides en so o silenci, en una música tot plegat. I no pas pel simple delit -prou complex i enriquidor- dels sentits, sinó per arribar, per altres registres i codis que també ens són tan propis com la nostra llengua i que tenim a les nostres cançons més estimades, a la

músics que han permès aquesta creació d'un cos per a cada poema, amb instruments i partitures, de fer que ens arribés la poesia completament, amb tota la seva maduresa. I ho dic, perquè considero que cal entendre molt bé la poesia per donar-li el correcte valor que li correspon en música. Però romanen en l'oblit i amb ells tota la seva tasca i tota aquesta vessant important de Carner, la vessant oblidada d'un Carner oblidat, oblidat perquè o bé no l'entendem o bé perquè erradament creiem entendre'l, que s'ha quedat en el silenci que li hem imposat a la seva poesia. Això és tot el que podríem haver tret de profit aquells qui